

АХБОРОТ АСРИ ВА ИНФОРМАЦИОН ХУРУЖЛАР

БУГУН ИНСОН ХАЁТИНИ АХБОРОТ ТИЗИМЛАРИСИЗ ТАСАВВУР ҚИЛИШ ҚИЙИН. АХБОРОТ АСРИ ҲАТТО ҲАРБИЙ ҲАРАКАТЛАРНИНГ УСУЛ ВА УСЛУБЛАРИГА ҲАМ МУАЙЯН ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТДИ. ШУ БИЛАН БИРГА, ИНФОРМАЦИОН ХУРУЖЛАР АВЖ ОЛА БОШЛАДИ.

Албатта, ахборот асридаги ҳарбий ҳаракатлар билан инфо-рмациян урушшар бир-бираидан фарқ қиласди. Ҳарбий ҳаракатларда ахборот техноло-гиялари операция муваффакиятни таъминловчи воси-та санаади. Информацион урушша эса ахборотга алохида объект, курол сифатида каралади.

Бу мухим обьект ҳақида сўз кетар экан, ахборот тушишчига тўхтатиб ўтиши жиз. У ўзи нима? Мавзумки, ахборот ён-атрофдаги воқеа-ҳарадис-лар асосида пайдо бўлади. Воқеа ахборотга айланishi учун у ҳайсицер шаклда қабул килиниши ва шарҳланниши, изоҳланниши керак. Шу тарика ахборот иккι воқеанинг нати-жаси сифатида ўзага чиқади — воеани (маълумотларни) идрок этиш ва улардан ма-садга мувофиқ фойдаланиш. Бунда маълумот қай даражада тезкорлик билан қайта ишланниши ва тайёрланниши ким-кандай технологиядан фойда-ланётганига ҳам боғлиқ.

Бевосита информацион ку-рашга келсан, ҳар бир давлат ўз миллий манбаатларидан келиб чиқсан холда, ахборотга эга бўлиш, ундан фойда-ланиш ва уни ҳимоялашга интилади. Шу боис муйян давлат бошча билан жавоб қай-тиш зарур. Президент Ислом Каримов айтганидек, мафкурага қарши мафкура, ғояға қаршиға билан кураш-моқ керак.

Айниска ёшлар онгини ёт мафкура, бузунги гоялардан саклаш мумкин. Ўзбекистонда ёш авлодни жисмонан ва мав-нан етун инсон қилиб тарбия-шига давлат сиёсати даражасига кўтарилиган. Спорт иншиотлари, касб-хунар коллежла-ри, академик лицейлар, тур-ли тўғарилар ташкил қилин-мокда. Ўзбекарниң башкада, давом этаёт. Улар аслида кимнингдир но-форсига ўйнайди. Бу тушу-нарли. Лекин хорижий мам-лакатлардаги айрим сиёсат-чилар курада турмайдиган иволги гапларни кўллаб-кув-ватлагани, бозор айтганда, жуда ҳайратланарлидир.

Хўш, информацион хуруж восита экан, унинг замонидан ётган якуний максад нимадан иборат? Ўзини демократ, ин-сон ҳукуклири ҳимоячиси са-найдиган кимсаларни ёллаб, ҳалк орасида саросима кел-тириб чиқаришдан қандай максадлар кўзланниши мум-кини? Халифалик ва демократияни нубошида остида улан та-бии ресурсларга бой мин-тақа устидан назорат ўрна-тишдек қабиҳ максад яширин эмасми?

Халифаликдан бошлайлик.

Кандайдир тўда «халифалик

түрнитиши» максади билан

фалалаён келтириб чиқарида,

кенг омма буни инкор этиди,

лекин мустақил фикрлар ол-

майдиган, тинч-осуда ҳаёт-

нинг қадрени билмайдиган

айрим кимсалар уларга эр-

гашади. Бундай вазиятда

четдан бир «саҳоватпеш» ке-

лади. У тинчлик ӯрнатиш ва

демократияни тантанга қили-

риш учун келгандек бўлади.

Лекин асл максади пароскан-

далини имкон қадар узоқ,

иложи бўлса, то ресурслар

ташиб кетилгунга кадар

юзага чиқсан. Бу ҳам Ўзбекис-

тон раҳбариятининг ахборот ҳуружларига қарши муносиб ҳарб берганинига бир далил-дир.

Информацион урушшарни таркиби қисмлари ҳам кўп. Масалан, психология операциялар, дизайнформация, во-зни бузиги ёки бўргатриб кўрсатиш орқали одамларнинг бирор фирма ёки компания, бирор сиёсий ҳаракатга ва тоҳукуматга ишончни сўндириш ёки ошириш мумкин (ниар технологиялар).

Информацион хуружнинг хавфли томони шундаки, юқорида айтилганидек, у кучли бомбадек тасир кўрсатади. Бунинг олдини олиш учун айни куролга қарши айни турдаги курол билан жавоб қай-тиш зарур. Президент Ислом Каримов айтганидек, мафкурага қарши мафкура, ғояға қаршиға билан кураш-моқ керак.

Айниска ёшлар онгини ёт

мафкура, бузунги гоялардан

саклаш мумкин. Ўзбекистонда

ёш авлодни жисмонан ва мав-

нан етун инсон қилиб тарбия-

шига кўтарилиган. Спорт инши-

отлари, касб-хунар коллежла-

ри, академик лицейлар, тур-

ли тўғарилар ташкил қилин-

мокда. Ўзларнинг буш вакти-

ни унумли ўқказиши учун бар-

ча шарт-шароит юратимокда.

Жамиятда бирдамлик, бағри-

гентлик ғоялари кен таргиг

этимокда. Ўзбек ҳалқининг

миллий менталитети жамо-

са бўлиб яшашга, елкалоиди-

саосланади. Шу нуткан назар-

дан маҳалла институтининг

риюволнатирилганинг мумки-

нини аҳамиятни касб-хунарни

нинг олдини олиш максади

негизида. Ўзбекистондаги

халқаро ҳарбий ҳаракатларни

негизида. Ўзб

